

Legea nr. 108 (r1) din 16 iunie 1999 pentru infiintarea si organizarea Inspectiei Muncii

Parlamentul Romaniei
Legea nr. 108 din 16 iunie 1999

Republicata in Monitorul Oficial, Partea I nr. 740 din 10/10/2002

CAPITOLUL I
Dispozitii generale

Art. 1. - (1) Se înființează Inspectoratul Muncii, organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, cu sediul în municipiul București.

(2) Inspectoratul Muncii are personalitate juridică și este finanțat de la bugetul de stat și din venituri extrabugetare.

Art. 2. - Inspectoratul Muncii are în subordine inspectorate teritoriale de muncă, unități cu personalitate juridică, care se organizează în fiecare județ și în municipiul București.

Art. 3. - Inspectoratul Muncii, prin Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, poate propune Guvernului înființarea în subordinea sa, în condițiile prevăzute de regulamentul de organizare și funcționare, a unor unități cu personalitate juridică, prin intermediul cărora să se asigure pregătirea sau perfecționarea pregătirii personalului propriu, precum și efectuarea unor prestații legate de specificul activității.

Art. 4. - (1) Funcționarea Inspectoratului Muncii se reglementează prin regulamentul de organizare și funcționare, aprobat prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului Muncii va fi adoptat în termen de 60 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I*).

*) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 767/1999 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Inspectoratului Muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 464 din 24 septembrie 1999, cu modificările ulterioare.

CAPITOLUL II
Atribuțiile Inspectoratului Muncii

Art. 5. - Obiectivele principale ale activității Inspectoratului Muncii sunt următoarele:

- controlul aplicării prevederilor legale referitoare la relațiile de muncă, la securitatea și sănătatea în muncă, la protecția salariaților care lucrează în condiții deosebite și a prevederilor legale referitoare la asigurările sociale;
- informarea autorității competente despre deficiențele legate de aplicarea corectă a dispozițiilor legale în vigoare;
- furnizarea de informații celor interesați despre cele mai eficiente mijloace de respectare a legislației muncii;
- asistarea tehnică a angajatorilor și angajaților, pentru prevenirea riscurilor profesionale și a conflictelor sociale;
- inițierea de propuneri adresate Ministerului Muncii și Solidarității Sociale pentru îmbunătățirea legislației existente și elaborarea de noi acte legislative în domeniu.

Art. 6. - (1) În îndeplinirea obiectivelor prevăzute la art. 5, Inspectoratul Muncii are următoarele atribuții:

a) în domeniul stabilirii relațiilor de muncă controlează:

- încadrarea în muncă și încetarea activității persoanelor care desfășoară orice activitate în temeiul unui contract individual de muncă sau al unei convenții civile de prestări de servicii;
- stabilirea și respectarea duratei timpului de lucru;
- stabilirea și acordarea drepturilor salariale, precum și a celorlalte drepturi decurgând din munca prestată;
- accesul fără nici o discriminare pe piața muncii al tuturor persoanelor apte de muncă, respectarea normelor specifice privind condițiile de muncă ale tinerilor, femeilor, precum și ale unor categorii de persoane defavorizate;
- respectarea celorlalte prevederi cuprinse în legislația muncii și a clauzelor contractelor colective de muncă;

b) în domeniul securității și al sănătății în muncă:

- acordă asistența tehnică persoanelor juridice la elaborarea programelor de prevenire a riscurilor profesionale și controlează realizarea acestora;
- efectuează sau solicită măsuratori și determinări, examinează probe de produse și de materiale în unități și în afara acestora, pentru clarificarea unor situații de pericol;
- dispune sistarea activității sau scoaterea din funcțiune a echipamentelor tehnice, în cazul în care constată o stare de pericol iminent de accidentare sau de îmbolnăvire profesională, și sesizează, după caz, organele de urmărire penală;
- acordă angajatorilor, persoane juridice și fizice, autorizația de funcționare din punct de vedere al securității în muncă;
- retrage autorizația de funcționare din punct de vedere al securității în muncă, dacă constată că prin modificarea condițiilor care au stat la baza emiterii acesteia nu se respectă prevederile legislației în vigoare;
- cercetează accidentele de muncă conform prevederilor Normelor metodologice privind comunicarea, cercetarea, înregistrarea, raportarea și evidența accidentelor de muncă;
- coordonează activitatea de instruire și informare a angajaților în domeniul securității, sănătății și al relațiilor de muncă și urmărește activitatea de formare a specialiștilor în domeniu;
- controlează aplicarea dispozițiilor legale referitoare la certificarea produselor, masinilor, utilajelor și a echipamentelor de protecție din punct de vedere al securității în muncă, la intrarea acestora pe teritoriul național, prin inspectorii de muncă sau prin organisme acreditate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale;
- controlează respectarea îndeplinirii cerințelor legale referitoare la sănătatea în muncă și la înlăturarea riscurilor de îmbolnăvire profesională.

(2) Inspectoratul Muncii furnizează, la cerere, celor interesați, contra cost, asistența de specialitate.

Art. 7. - (1) Contravaloarea unor prestații prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. b), precum și a asistenței acordate în condițiile prevăzute la art. 6 alin. (2) se suportă de către beneficiarii acestora și constituie venituri ce se gestionează în regim extrabugetar de către Inspectoratul Muncii și, după caz, de către unitățile subordonate acesteia și se utilizează pentru acoperirea cheltuielilor curente, de capital și de personal.

(2) Prestatiile prevazute la art. 6 alin. (1) lit. b), pentru care se percep tarife, cuantumul acestora, precum si tarifele pentru asistenta acordata în conditiile prevazute la art. 6 alin. (2) se stabilesc prin ordin al ministrului muncii si solidaritatii sociale.

Art. 8. - În realizarea atributiilor sale Inspectoria Muncii coopereaza cu ministere, inspectii din alte domenii, institutii publice sau private, cu reprezentantii partenerilor sociali si poate apela la serviciile unor experti sau ale unor organisme specializate, în conditiile stabilite de regulamentul de organizare si functionare propriu.

Art. 9. - Ministerul Apararii Nationale, Ministerul de Interne si Ministerul Justitiei - Directia Generala a Penitenciarelor, Serviciul Roman de Informatii, Serviciul de Informatii Externe, Serviciul de Telecomunicatii Speciale si Serviciul de Protectie si Paza organizeaza activitatile de inspectie a muncii prin serviciile proprii de specialitate, care au competenta exclusiva numai pentru structurile respective.

CAPITOLUL III

Organizarea Inspectoriei Muncii

Art. 10. - (1) Inspectoria Muncii este condusa de un inspector general de stat.

(2) În exercitarea atributiilor de conducere inspectorul general de stat are în subordine 2 inspectori generali de stat adjunsti.

(3) Inspectorul general de stat este numit prin ordin al ministrului muncii si solidaritatii sociale.

(4) Atributiile inspectorilor generali de stat adjunsti sunt stabilite prin regulamentul de organizare si functionare propriu.

Art. 11. - Inspectoratele teritoriale de munca sunt conduse de cate un inspector sef, numit de ministrul muncii si solidaritatii sociale la propunerea inspectorului general de stat.

Art. 12. - Personalul Inspectoriei Muncii este alcatuit din inspectori de munca si din alte categorii de personal.

Art. 13. - Structura organizatorica a Inspectoriei Muncii si a inspectoratelor teritoriale de munca, precum si numarul maxim al personalului acestora se stabilesc prin ordin al ministrului muncii si solidaritatii sociale, pe baza si în limita numarului de posturi aprobate pentru Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale prin hotarare a Guvernului.

Art. 14. - (1) Salarizarea personalului încadrat la Inspectoria Muncii se stabileste prin lege. Pana la adoptarea unei legi proprii salarizarea se va realiza astfel:

a) pentru Inspectoria Muncii, potrivit prevederilor legale aplicabile aparatului propriu al Ministerului Muncii si Solidaritatii Sociale;

b) pentru inspectoratele teritoriale de munca, potrivit prevederilor legale aplicabile serviciilor publice descentralizate ale Ministerului Muncii si Solidaritatii Sociale.

(2) Echivalarea functiilor specifice de conducere si de executie din Inspectoria Muncii se face prin hotarare a Guvernului, pana la adoptarea unei legi proprii privind salarizarea personalului Inspectoriei Muncii.

Art. 15. - Inspectoria Muncii prezinta anual ministrului muncii si solidaritatii sociale un raport de activitate privind modul în care si-a îndeplinit atributiile stabilite prin prezenta lege.

CAPITOLUL IV

Inspectorul de munca

Art. 16. - (1) Inspectorii de munca sunt functionari publici.

(2) Inspectorii de munca sunt independenti fata de orice schimbare guvernamentala si de orice influenta neprevazuta din afara.

Art. 17. - (1) Încadrarea inspectorilor de munca se face prin concurs sau examen, în raport cu pregatirea profesionala si cu aptitudinile candidatilor.

(2) Nimirile în functii de conducere se fac pe baza unor criterii stabilite în Regulamentul de organizare si functionare al Inspectoriei Muncii.

Art. 18. - Inspectorii de munca sunt obligati:

a) sa nu aiba nici un interes, direct sau indirect, de orice natura ar fi acesta, în unitatile care se afla sub incidenta controlului lor;

b) sa nu dezvaluie secretele de fabricatie si, în general, procedurile de exploatare, de care ar putea lua cunostinta în exercitarea functiilor lor, nici dupa momentul încetarii, indiferent de motiv, a contractului lor individual de munca;

c) sa pastreze confidentialitatea oricarei reclamatii care semnaleaza nerespectarea prevederilor legale în domeniul reglementat de prezenta lege si sa nu dezvaluie conducatorului persoanei juridice si persoanei fizice sau reprezentantului acestora faptul ca inspectia a fost efectuata ca urmare a unei reclamatii.

Art. 19. - (1) Inspectorii de munca au urmatoarele drepturi:

a) sa aiba acces liber, permanent si fara înstiintare prealabila, în sediul persoanei juridice si în orice alt loc de munca organizat de aceasta;

b) sa solicite conducerii persoanei juridice sau persoanei fizice documentele si informatiile necesare pentru realizarea controlului sau pentru efectuarea cercetarii accidentelor de munca;

c) sa procure dovezi, sa efectueze investigatii sau examene, sa ceara prezentarea documentatiei pe care o considera necesara, sa realizeze masuratori sau sa preleveze mostre de substante utilizate în procesul de productie;

d) sa impuna ca abaterile constatate în domeniu sa fie remediate pe loc sau într-un timp limitat;

e) sa ceara, acolo unde este cazul, modificarea instalatiilor sau a proceselor tehnologice utilizate, daca acestea nu asigura securitatea lucratorilor la locul de munca;

f) sa dispuna întreruperea sau suspendarea imediata a proceselor de munca atunci cand constata o stare de pericol iminent de accident sau de îmbolnavire profesionala pentru lucratorii care participa la procesul de productie sau pentru alte persoane;

g) sa apeleze la organisme agreate pentru a verifica starea locurilor de munca sau a materialelor folosite;

h) sa dispuna masuri atunci cand conducatorul persoanei juridice nu îsi îndeplineste obligatiile legale;

i) sa sesizeze organele de urmarire penala cu privire la cazurile de abateri considerate infractiuni;

j) sa intre în toate locurile în care se efectueaza lucrari ce implica riscuri pentru securitatea si sanatatea lucratorilor;

k) sa ceara informatii, fie singuri, fie în prezenta martorilor, de la orice persoana si despre orice problema care constituie obiectul controlului;

l) sa propuna retragerea autorizatiei de functionare din punct de vedere al securitatii în munca, daca constata ca, prin modificarea conditiilor care au stat la baza acesteia, nu se respecta prevederile legislatiei în vigoare.

(2) Masurile luate de inspectorii de munca pot fi contestate pe cale judiciara sau administrativa prevazute de lege.

CAPITOLUL V

Sanctiuni

Art. 20. - Împiedicarea, în orice mod, de catre un angajator, persoana fizica sau juridica, a inspectorilor de munca sa îsi exercite controlul în limitele prevazute la art. 6 si 19 constituie contravenție si se sancționeaza cu amenda de la 45.000.000 lei la 90.000.000 lei.

Art. 21. - Refuzul unui angajator, persoana fizica sau juridica, de a aduce la îndeplinire masurile obligatorii, dispuse de inspectorul de munca, la termenele stabilite de acesta, în limitele si cu respectarea prevederilor art. 6 si 19, constituie contravenție si se sancționează cu amenda de la 30.000.000 lei la 100.000.000 lei.

Art. 22. - (1) Constatarea si sanctionarea contravențiilor prevazute la art. 20 si 21 se fac de catre inspectorii de munca.

(2) Prevederile prezentei legi referitoare la contravenții se completează cu dispozitiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea si sanctionarea contravențiilor, cu modificarile ulterioare*).

(3) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 72/1996 privind finantele publice, un procent de 15% din sumele încasate cu titlu de amenda constituie venituri extrabugetare care se încasează, se administrează, se contabilizează si se utilizează de Inspectoria Muncii.

(4) Veniturile prevazute la alin. (3) se vor folosi pentru acoperirea unei cote-parti din cheltuielile curente de capital, precum si pentru constituirea si utilizarea, numai pana la data aplicarii prevederilor art. 14, a fondului de stimulare a personalului încadrat la aceasta institutie. Modul de repartizare a stimulentei se stabileste prin decizie emisa de inspectorul general de stat.

*) Legea nr. 32/1968, publicata în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 148 din 14 noiembrie 1968, a fost abrogata prin Ordonanta Guvernului nr. 2 din 12 iulie 2001, publicata în Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001 (aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 180/2002, publicata în Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 268 din 22 aprilie 2002).

La art. 48 din Ordonanta Guvernului nr. 2/2001 se prevede ca ori de câte ori într-o lege speciala sau în alt act normativ anterior se face trimitere la Legea nr. 32/1968 privind stabilirea si sanctionarea contravențiilor, aceasta se va socoti facuta la dispozitiile corespunzatoare ale Ordonantei Guvernului nr. 2/2001.

Art. 23. - Inspectorii de munca sunt competenti sa constate si sa sancționeze toate faptele care, potrivit legii, constituie contravenții si pentru care se prevede ca agentul constatator face parte din personalul Ministerului Muncii si Solidaritatii Sociale, al directiilor generale de munca si solidaritate sociala si al inspectoratelor teritoriale de munca.

Art. 24. - În cazul savarsirii repetate de catre angajatori a unor abateri grave de la prevederile legislatiei muncii sau de la normele de securitate si sanatate în munca, Inspectoria Muncii poate cere radierea persoanei juridice din registrul comertului.

CAPITOLUL VI

Dispozitii finale

Art. 25. - (1) Inspectoria Muncii preia în administrare de la Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale, pe baza de protocol, cladirile si terenurile aferente, precum si toate celelalte bunuri necesare activitatilor specifice.

(2) Pentru dezvoltarea activitatilor proprii autoritatile publice centrale sau locale vor atribui Inspectoriei Muncii, cu prioritate, în conditiile prevazute de lege, terenuri, cladiri si spatii.

Art. 26. - (1) Sumele realizate în conditiile art. 7, care se gestionează în regim extrabugetar, se pastrează la trezoreria statului si sunt purtatoare de dobanda.

(2) Sumele prevazute la alin. (1), neutilizate pana la sfarsitul anului, se raportează în anul urmator, putand fi utilizate cu aceleasi destinatii.

Art. 27. - Personalul preluat de catre Inspectoria Muncii de la Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale se considera transferat în interesul serviciului.

Art. 28. - (1) Prezenta lege intra în vigoare la 90 de zile de la data publicarii ei în Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

(2) Hotararea Guvernului nr. 188/1999 privind organizarea si functionarea Ministerului Muncii si Protectiei Sociale se modifica în mod corespunzator**).

(3) Pe data intrarii în vigoare a prezentei legi se abroga art. 181 si 182 din Codul muncii, aprobat prin Legea nr. 10/1972, publicata în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 140 din 1 decembrie 1972, precum si orice dispozitii contrare prevederilor prezentei legi.

**) Hotararea Guvernului nr. 188/1999 a fost abrogata prin Hotararea Guvernului nr. 4/2001 privind organizarea si functionarea Ministerului Muncii si Solidaritatii Sociale, publicata în Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 9 din 9 ianuarie 2001.

Aceasta lege a fost adoptata de Camera Deputatilor în sedinta din 10 mai 1999, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constitutia Romaniei.

**p. PRESEDINTEIE CAMEREI DEPUTATILOR,
PAULA IVANESCU**

Aceasta lege a fost adoptata de Senat în sedinta din 10 mai 1999, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constitutia Romaniei.

**p. PRESEDINTELE SENATULUI,
DORU IOAN TARACILA**

Bucuresti, 16 iunie 1999.
Nr. 108